

Kirkefag for ledere i Den norske kirke Ecclesiastical knowledge for leaders in the Church of Norway

Innhold

Emnet gir innsikt i Den norske kirke som trossamfunn og organisasjon samt i folkekirkens tjenester og samfunnsoppdrag. Emnet tematiserer sammenhenger mellom kirkens identitet og hvordan den faglige virksomheten organiseres og ledes. Formålet er å gi en helhetlig forståelse av kirken som institusjon og samfunnsaktør samt bidra til økt kvalitet i ledelse av lokalkirkens profesjons- og yrkesgrupper.

Kunnskap om lokalkirkens fag- og virksomhetsområder danner grunnlag for økt trygghet i lederrollen. Emnet belyser verdibasert ledelse relatert til kirkesyn, verdier og menighetsutvikling. Videre tematiseres maktperspektiver og forholdet mellom profesjoner, demokrati og arbeidsgiverorganisering. Emnet gir perspektiver på kirkens rolle i det livssynsåpne samfunnet med vekt på dialog og samhandling. Dette forankres i kirkens diakonale oppdrag som sivilsamfunnsaktør og FNs bærekraftsmål.

Hovedtemaer:

- Den norske kirkes troselære, identitet og oppdrag
- De kirkelige tjenestene og profesjonene
- Verdibasert ledelse, makt og samarbeid
- Utvikling av en samhandlende lokalkirke i konteksten av det livssynsåpne samfunnet
- Kirken som diakonal og bærekraftig samfunnsaktør

Læringsutbytte

Etter endt emne skal studenten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om Den norske kirkes identitet og oppdrag
- har kunnskap om hvordan kirkens troselære uttrykkes i kirkeprofesjonenes arbeidsoppgaver og selvforståelse
- har kunnskap om kirkelig styring, demokrati og verdibasert ledelse

Emnekode: MAVERD-557

Antall studiepoeng: 15

Tilbys som enkeltemne: Ja

Emnestatus: Valgemne

Studienivå: Høyere grad

Plassering i studieløpet

Heltid: Ikke aktuelt

Deltid: 1. studieår

Undervisningsspråk: Norsk

Undervisningssted: Oslo

Undervisningstermin: Høst/vår

Obligatorisk undervisning: Ja

Praksisstudier: Nei

Praksisomfang: 0 timer/uker

Undervisningsomfang:

45 timer

Omfang annet lærerstyrt arbeid:

0 timer

Omfang studentstyrt arbeid:

360 timer

Totalt antall studentarbeidstimer:

405 timer

Progresjonskrav:

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende kirkens verdigrunnlag i utviklingen av verdibasert ledelsespraksis
- kan kritisk analysere strategiarbeid i samspill med aktører i og utenfor kirkeorganisasjonen
- kan fremme menighetsutvikling i et diakonalt perspektiv i tråd med FNs bærekraftsmål

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan bidra til samspill og dialog for å virkeliggjøre kirkens oppdrag i lokalsamfunnet
- har evne til kritisk tenkning omkring utfordringer knyttet til samarbeid mellom kirkeprofesjonene, frivillige og eksterne aktører
- har forståelse for og kan kommunisere sammenhenger mellom diakoni og bærekraft
- kan bidra til samspill og dialog for å virkeliggjøre kirkens oppdrag i lokalsamfunnet, herunder det livsytelsesåpne samfunnet

Arbeids- og undervisningsformer

- forelesninger
- samtaler og diskusjon
- nettleksjoner
- gruppearbeid
- individuelt skriftlig arbeidskrav med refleksjon over faglig problemstilling

Obligatoriske aktiviteter

- Skriftlig oppgave med refleksjon over faglige problemstillinger knyttet til en eller flere læringsutbyttebeskrivelser 1200 ord (+/- 10%)
- 80% nærværspåkt
- Deltakelse i studentstyrte grupper

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk
Skriftlig hjemmeeksamen 3000 ord (+/- 10 %)	14 dager	A-F

Utfyllende informasjon om vurdering/eksamen

Hjemmeeksamen gis over oppgitt tema.

Annet

Opptakskrav: Bachelorgrad eller tilsvarende. Emnet kan søkes innpasset i Master i verdibasert ledelse eller master i praktisk teologi, og det kan også tas som et enkeltemne. Det vil være fysiske samlinger og nettbaserte samlinger.

Pensum

Aksøy, K. (2019). Kirkens undervisningstjeneste – tid for å tenke helhet. *Prismet*, (3), s. 231-239. (9 s.)

Askeland H. (2022). Lederskapets kirkelighet I: Sirris, S & Askeland, H. (red): *Kirkelig organisering og ledelse*. Cappelen Damm Akademisk (16 s.)

Birkedal, E. (2019). Kirkelig undervisning og menighet i samspill. Refleksjon over endring de siste tiårene. *Prismet*, (3), 217-229. (13 s.)

Birkedal, E. & Askeland, H. (2022). Kirkelig demokrati under korona-pandemien: En studie av valgte kirkelederes delaktighet i beslutninger om tiltak i Den norske kirke. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, 9, 1-25. (26 s.)

Dietrich, S. (2011) Systematisk-teologisk grunnlag for diakontjenesten. I S. Dietrich, K.K. Korslien & K. Nordstokke (Red.), *Diakonen - kall og profesjon*. Tapir Akademisk Forlag. s. 97-110 (13 s.)

Dietrich, S. et. al. (red.) (2015). *Folkekirke nå*. Verbum akademisk. (s.12-81, 155-165, 197-213) (96 s.)

Engebretsen, E. & Heggen, K. (2012). Makt på nye måter. I. E. Engebretsen & K. Heggen (red.). *Makt på nye måter*, 13-34 (21 s.).

Grimstad, F. (2022). Demokrati i kirke og menighet. I: Sirris, S. & Askeland, H. (red): *Kirkelig organisering og ledelse*. Cappelen Damm Akademisk (27 s.)

Hegstad, H. (2008). Finnes det en teologisk begrunnelse for kirkelig demokrati? *Kirke og Kultur*, 112 (6), 506-514. (9 s.)

Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke. Bidrag til ekklesiologien*. Fagbokforlaget. (ss. 9-50, 61-148, 149-176). (145 s.)

Holter, S. W. (2022). *Kom, tilbe med fryd. Innføring i liturgikk og hymnologi*. (Utvalg 150 s.). Solum forlag.

Kirkerådet. (2004). Den norske kirkes identitet og oppdrag. *Uttalelse til regjeringens statkirke-utvalg*. KM 11.02/04. <https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/identitet-og-oppdrag/> (142 s.)

Ladegård, G. & Vabo, S. I. (2011). Ledelse, styring og verdier. *Magma*, s. 25-33. (8 s.)

Lalim, I. B. (2020): Mellom embetsteologi og tjenesteteologi – en drøfting av tjenestemøte i Den norske kirke. *Teologisk Tidsskrift*, Årgang 9, Nr 3, s.161-174.(13 s.)

Løvaas, B. J., Jungert, T., Van den Broeck, A., & Haug, H. (2020). Does managers' motivation matter? Exploring the associations between motivation, transformational leadership, and innovation in a religious organization. *Nonprofit Management and Leadership*, 30(4), 569-589. (21 s.)

Sirris, S. (2021). Stort ansvar, liten myndighet. Menighetsrådet som styringsorgan. *Tidsskrift for praktisk teologi*, 38(2), 39-57. (19 s.)

Sirris, S. & Askeland H. (2022). Kirken som organisme og organisasjon. Ekklesiologiske og organisasjonsteoretiske perspektiver. I: Sirris, S & Askeland, H. (red): *Kirkelig organisering og ledelse*. Cappelen Damm Akademisk (25 s.)

Sirris, S., Askeland H. & Grimstad, F. (2022): Utviklingstrekk i organisering og ledelse i Den norske kirke. I: Sirris, S. & Askeland, H. (red): *Kirkelig organisering og ledelse*. Cappelen Damm Akademisk (25 s.)

Sirris, S. (2022). *Profesjon og ledelse i Den norske kirke. Organisering av arbeid i en kirke i endring*. Cappelen Damm Akademisk. Kap.2-7 og kap.10 (167 s.)

Sirris, S. (2023) *Frivillighet og frivillighetsledelse*. Cappelen Damm Akademisk. Kap.4-9 (105.s)

Staurheim, I. (2022) Folkekirkebygget. Om kirkebyggets betydning for tilhørighet og livstolkning. *Nytt norsk kirkeblad* 4/2022: 45-62. (12 s.)

Tønnesen, A. (2014) Grunnlovens ekklesiologi. *Tidsskrift for praktisk teologi* 31(2): s.3-11 (8 s.)

Zaccaro, S. J., Rittman, A. L., & Marks, M. A. (2001). Team leadership. *The leadership quarterly*, 12(4), 451-483. (23 s.)

Aadland, E. & Askeland, H. (2017) *Verdibevisst ledelse*. Kap. 3, 4 og 6. (56.s)

Aarflot, A. (2014) Ansvar og ledelse i Den norske kirke. *Kirke og kultur* 1/2014:18-34 (16 s.)

Ca. 1200 sider

Anbefalt tilleggslitteratur

Birkedal, E. & Austnaberg, H. (2017). Planarbeid i trosopplæring som ressurs for menigheten? *Prismet*, (3), 189-209. (21 s.)

Bjelland A.B., Dahle, Ø. & Askeland, H. (red.).(2021). *Ledelse og organisering i kristne virksomheter*. KA. (119 s.)

Edwardsen, J. (2015). En profesjonell, relasjonell aktør? Kateketen som leder i kvalitetsutvikling av lokal trosopplæring. *Prismet*, (1), s.41-48. (7 sider)

Fagutvalg for diakoni i KA-sektoren og Kobro, L. (red). (2022): *La oss skape noe sammen!* (70 s.)

Gunleiksrud, K. R. (2022). Folkekirke er en salighetsting. *Nytt norsk kirkeblad* 4/2022: 29-42 (13 s.)

Jordheim, K.(2018). Diakonen som leder. *Tidsskrift for praktisk teologi* 35.2 (2018):16-28.(6 s.)

Karlsen, J. T. (2020). *Prosjektledelse. Fra initiering til gevinstrealisering*. Universitetsforlaget. s. 10-81. (72 s.).

Kirkerådet (2022) *Demokratiets grunnlag og folkevalgtes rolle i Den norske kirke*. Rapport fra Demokrati- og folkevalgtutvalget. Kirkerådet.

<https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/aktuelt/filer%202022/demokratiets%20grunnlag%20og%20folkevalgtes%20rolle%20i%20den%20norske%20kirke.pdf>

Kirkens Nødhjelp (2019). *Bærekraftsboka, FNs bærekraftsmål i lys av kristen tro*. (42 sider)

NOU 2013 :1 Det livssynsåpne samfunn— En helhetlig tros- og livssynspolitik [NOU 2013: 1 - regjeringen.no](#)

Sommerfeldt, A (2022): Sammen for bærekraftmålene. I. Askeland, H. (red.) *Nestekjærlighet på anbud*. Frekk Forlag 2022 (19 s.)

Sommerfeldt, A: (2016) «En diakonal kirke», *Lutherske Kirketidende* 4/2016. s. 200-204.

Stene, E.M. (2019). *Fra dåp til dopapir – en motivasjonsstudie blant daglige ledere i Den norske kirke* (83 sider) [Masteroppgave, VID vitenskapelige høyskole] VID Open <https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/handle/11250/2618990> Alternativt i artikkelform under pensum.

Aasen, T. M. & Amundsen, O. (2015). *Innovasjonsarbeid – organisasjon, kultur og ledelse*. Gyldendal Akademisk. (190 sider)